

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ ПРОДУКТІВ ІЗ СУБТРОПІЧНОЇ СИРОВИНИ»

Компонента освітньої програми – обов'язкова (6 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Експертиза та технології продуктів із субтропічної сировини
Спеціальність	G13 «Харчові технології»
Галузь знань	G «Інженерія, виробництво та будівництво»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	Українська
Профайл викладача (-ів)	Гавриш Крістіна Віталіївна, асистент кафедри хімії та експертизи харчової продукції https://chemistry.chnu.edu.ua/kolektyv/havryshkristina-vitaliivna/ Сема Оксана Василівна, асистент кафедри хімії та експертизи харчової продукції, к.х.н. https://chemistry.chnu.edu.ua/kolektyv/semaoksana-vasylivna/
Контактний тел.	+380983226754
E-mail:	k.havrysh@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/my/courses.php
Консультації	Очно та дистанційно за домовленістю

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Експертиза та технологія продуктів із субтропічної сировини» є освітнім компонентом другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Експертиза та технології продуктів із субтропічної сировини» і спрямована на формування системних знань та фахових компетентностей у галузі переробки, оцінювання якості та забезпечення безпечності субтропічної рослинної сировини з акцентом на продукти із кави, чаю та какао. Курс охоплює фізико-хімічні й біохімічні основи процесів первинної обробки, ферментації, обсмажування, подрібнення, екстракції, темперування, пакування та зберігання готової продукції. Зміст дисципліни передбачає використання сучасних інструментальних і сенсорних методів аналізу для контролю хімічного складу, оцінки автентичності, виявлення дефектів і фальсифікації. Засвоєння навчального матеріалу забезпечує здобувачам здатності до обґрунтування інженерно-технологічних рішень, оптимізації виробничих процесів і розроблення інноваційних функціональних продуктів із субтропічної сировини.

Мета навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів освіти системні знання та практичні навички з технології виробництва й експертизи продуктів із субтропічної сировини (кава, чай, какао). Дисципліна охоплює технологічні операції від первинної обробки сировини до переробки, стабілізації, пакування та зберігання, а також сучасні підходи до контролю якості та безпечності (НАССР), лабораторного й сенсорного аналізу, оцінювання відповідності вимогам стандартів і нормативних документів. Структура курсу передбачає чотири змістові модулі: (1) сировина, стандарти та безпечність; (2) технологія та експертиза кави; (3) технологія та експертиза чаю; (4) технологія та експертиза какао і шоколадних продуктів.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СИРОВИНА, СТАНДАРТИ ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ	
Тема 1	Субтропічна сировина: кава, чай, какао - класифікація, склад, фактори якості та дефекти. Урахування впливу факторів теруару на якість субтропічної сировини.
Тема 2	Первинна обробка та зберігання: ферментація/обробка, сушіння, сортування, логістика. Ризики контамінації.
Тема 3	Нормативні вимоги, стандарти, НАССР, простежуваність і маркування для продуктів кави/чаю/какао. Забезпечення якості та безпечності харчових продуктів та впровадження технологічних інновацій на переробних харчових підприємствах.
Тема 4	Експертиза та відбір проб: репрезентативність, підготовка зразків, валідація методик, невизначеність. Підбір та застосування спеціалізованого лабораторного та технологічного обладнання.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЯ ТА ЕКСПЕРТИЗА КАВИ	
Тема 5	Технологія обсмажування кави: фази, профіль обсмажки, дефекти та їх профілактика. Емпірична оптимізація режимів обсмажування кави та їхній вплив на якість готової продукції
Тема 6	Подрібнення та екстракція: гранулометрія, рецептури, TDS та EY. Продукти кави (дріп/капсула тощо).
Тема 7	Контроль якості та стабільність кави: пакування, окиснення, термін придатності. Специфікації.
Тема 8	Сенсорна оцінка кави: протоколи cupping/CVA, калібрування, інтерпретація даних та дефекти. Розробка та технологічне забезпечення виробництва інноваційних напоїв, що містять каву.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ТЕХНОЛОГІЯ ТА ЕКСПЕРТИЗА ЧАЮ	
Тема 9	Технологія чаю <i>Camellia sinensis</i> : в'янення, скручування, окиснення, фіксація, сушіння. Типи чаю.
Тема 10	Спеціальні види та продукти: матча, пуер, екстракти/концентрати. Критичні параметри.

Тема 11	Якість і безпечність чаю: aw/волога, контамінанти, ризик-орієнтований контроль.
Тема 12	Сенсорика чаю: стандартизація заварювання, профілі, дефекти, документування.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ТЕХНОЛОГІЯ ТА ЕКСПЕРТИЗА	
Тема 13	Какао-боби як сировина: ферментація, сушіння, обсмажування. Формування аромату й дефекти.
Тема 14	Технологія какао/шоколаду: какао терте/масло/порошок, коншування, темперування. Критичні точки. Створення інноваційних продуктів на основі какао.
Тема 15	Експертиза какао/шоколаду: bloom, поліморфія, реологія, домішки та фальсифікація.
Тема 16	Система забезпечення якості: аудит постачальників, рекламації, САР, сталі практики та етика.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Форми навчання: лекції в очному та дистанційному форматі, лабораторні заняття, вебінари, заняття з використанням системи електронного навчання Moodle, екскурсії.

Методи навчання: словесні (лекція, розповідь, бесіда, інструктаж, пояснення, робота з книгою та науковою літературою, навчальна дискусія); наочні (спостереження, демонстрування, ілюстрування); практичні (вправа, лабораторна робота, практична робота, самостійна робота).

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне опитування, письмові контрольні роботи з відкритими питаннями, тестові контрольні роботи, захисти протоколів лабораторних робіт **Підсумковий контроль** – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeniyuriia-fedkovycha/>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu/>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- ✓ Система підтримки дистанційного навчання “Moodle” <https://moodle.chnu.edu.ua/>
- ✓ ARCher - інституційний репозитарій відкритого доступу представників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://archer.chnu.edu.ua/>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Технологія продуктів із субтропічної сировини» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни
<https://chemistry.chnu.edu.ua/diialnist/navchalna/op/bakalavrska-op-yakist-ta-bezpekakharchovoi-produktsii-181-kharchovi-tekhnologii/>